

Årsrapportering 2019

Ydelsesaftale

Ressource- og

samfundsøkonomi

Årsrapportering for Ydelsesaftale
Ressource- og samfundsøkonomi til rammeaftale indgået mellem

Miljø- og Fødevareministeriet

og

Københavns Universitet

om forskningsbaseret myndighedsbetjening af
Miljø- og Fødevareministeriet med underliggende styrelser

2018-2021

Indhold

1.	Indledning	3
2.	Økonomisk rapportering	3
2.1	Ressource- og samfundsøkonomi	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
3.	Faglig rapportering	6
3.1	Ressource- og samfundsøkonomi	6
4.	Øvrige aktiviteter	7
4.1	Synergi, internationale samarbejde og inddragelse af eksterne parter	7
4.2	Impact og rekruttering	8
5.	Kvalitetssikring	8
5.1	Beskrivelse af procedurer for kvalitetssikring samt evt. nye tiltag	9
5.2	Kvalitet af bestillinger og leverancer	9

Bilag 1 Beskrivelse af regnskabsmetode

Bilag 2 Status for opgaver indeholdt i arbejdsprogrammet i Ydelsesaftalen for Ressource- og samfundsøkonomi 2019 (oversigt over publikationer)

1. Indledning

Nærværende rapport udgør Københavns Universitets årsrapportering 2019 for ydelsesaftalen Ressource- og samfundsøkonomi indgået mellem Miljø- og Fødevarerministeriet (MFVM) og Københavns Universitet (KU) om forskningsbaseret myndighedsbetjening. Formålet med denne årsrapportering er at give et overblik over den forskningsbaserede myndighedsbetjening, som Københavns Universitet, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi har leveret til MFVM inden for ydelsesaftalen Ressource- og samfundsøkonomi i 2019.

Ydelserne i relation til ydelsesaftalen Ressource- og samfundsøkonomi er målrettet følgende faglige kompetenceområder:

1. International økonomi og politik inden for landbrug og fiskeri
2. Fødevarerforbrug, sundhed og velfærd
3. Fødevarerproduktion, teknologi og markedsforhold
4. Analyser af samfundsøkonomiske konsekvenser af national og EU-regulering
5. Fiskeriøkonomi og forvaltning
6. Økonomisk modellering
7. Værdisætning af miljøeksternaliteter og andre ikke-markedsomsatte goder
8. Design af virkemidler til regulering
9. Skov- og landskabsøkonomi, -planlægning og politik
10. Internationale aftaler om handel og naturressourcer på skovområdet

I denne afrapportering ses på det samlede indsatsområde: Ressource- og samfundsøkonomi.

2. Økonomisk rapportering

Den økonomiske rapportering for 2019 er baseret på anvendelse af metoder udviklet i samarbejde mellem KU og MFVM. Der henvises til bilag 1 for den tekniske beskrivelse af grundlaget for regnskabstallene.

Tablet 1-5 opsummerer nedenstående en række økonomiske indikatorer for indsatsområdet Ressource- og samfundsøkonomi i ydelsesaftalen/rammeaftalen.

Opsummering

Rammebevillingen på 16,7 mio. kr. blev udnyttet til fulde i 2019 med et mindre merforbrug på 0,1 mio. kr. Det bemærkes, at tilkøbene fra MFVM af projekter relateret til ydelsesaftalen Ressource- og Samfundsøkonomi blev reduceret fra 2017 til 2018, men steg en smule fra 2018 til 2019. Det observeres også, at forskningsandelen på ydelsesaftalen blev reduceret fra 47% i 2018 til 43% i 2019.

Det noteres også, at en række af de forskydninger, som observeres i tabellerne nedenfor er primært af mere teknisk karakter i takt med at datagrundlaget forbedres og afrapporteringens struktur bliver mere fast.

Definitioner

Indtægter (tabel 1)

- **MFVM rammebevilling (ekskl. særbevilling):** Rammebevilling som afsat på Finansloven.
- **MFVM særbevilling:** Bevillinger ud over rammebevillingen i medfør af politiske aftaler, som er på Finansloven eller aktstykke.
- **MFVM øvrige:** Andre bevillinger fra MFVM, herunder tilkøb.
- **MFVM tilkøb:** Midler tildelt universitetet fra MFVM uden konkurrenceudsættelse
- **MFVM Konkurrence:** Midler tildelt universitetet efter konkurrenceudsættelse. For eksempel GUDP, MUDP, DAN-CEA, udbud og andre konkurrenceudsættelser
- **Andre indtægter (ekskl. universitetets midler):** Midler fra andre finansieringskilder, herunder EU, Innovationsfonden mv., som er relevante for ydelsesaftalen. Der medregnes ikke midler fra universitetet selv.

Omkostninger (tabel 2)

- **Direkte omkostninger:** Der henvises til Bilag 1.
- **Indirekte omkostninger:** Der henvises til Bilag 1.

Anvendelse af MFVM's rammebevilling (tabel 4 og 5)

- **Rådgivning (inkl. overvågning og beredskab):** Den rådgivning der er aftalt på arbejdsprogrammet.
- **Forskning:** Den resterende del af bevillingen, der udgør forskning.

Ovenstående skal svare til definitionerne anvendt i ydelsesaftalerne.

Indtægter (årets priser)	Indsatsområde	2017	2018	2019
MFVM Rammebevilling (ekskl. særbevilling)	I alt	15,8	16,4	16,5
	Ressource- og samfundsøkonomi	15,8	16,4	16,5
MFVM Særbevilling	I alt	0,0	0,0	0,0
	Ressource- og samfundsøkonomi	0,0	0,0	0,0
MFVM Tilkøb	I alt	0,0	0,4	1,6
	Ressource- og samfundsøkonomi	0,0	0,4	1,6
MFVM Bevilling i alt = <i>Rammebevilling + Særbevilling + Tilkøb</i>	I alt	15,8	16,8	18,1
	Ressource- og samfundsøkonomi	15,8	16,8	18,1
MFVM Konkurrence	I alt	0,0	1,7	1,5
	Ressource- og samfundsøkonomi	0,0	1,7	1,5
MFVM Øvrige	I alt	5,2	0,6	0,0
	Ressource- og samfundsøkonomi	5,2	0,6	0,0
Andre indtægter (ekskl. universitetets midler)	I alt	23,0	21,5	20,6
	Ressource- og samfundsøkonomi	23,0	21,5	20,6
Indtægter i alt = <i>Bevilling i alt + Konkurrence + Andre indtægter</i>	I alt	44,0	40,6	40,2
	Ressource- og samfundsøkonomi	44,0	40,6	40,2
Gearingsfaktor = <i>(Andre indtægter + MFVM konkurrence) / MFVM Rammebevilling</i>	I alt	178 %	145 %	134 %

Note: Der blev ikke opdelt på MFVM Tilkøb og MFVM Konkurrence i 2017, hvorfor alle indtægter var placeret som MFVM Øvrige. Det har for 2018 kun være muligt for IFRO at opdele i MFVM Tilkøb og MFVM Konkurrence. I 2019 har såvel IFRO som AU haft mulighed for at opdele i MFVM Tilkøb og MFVM Konkurrence.

Indtægterne i alt faldt en smule fra 2018 til 2019 fra 40,6 mio. kr. til 40,2 mio. kr. MFVM Bevilling i alt steg fra 16,8 mio. kr. i 2018 til 18,1 mio. kr. i 2019, men modsat var der en reduktion i såvel MFVM Konkurrence, MFVM Øvrige samt Andre indtægter.

Tabel 2. Omkostninger 2017-2019 (mio. kr.)				
Omkostninger (årets priser)	Indsatsområde	2017	2018	2019
Direkte omk. I alt	I alt	38,2	34,0	33,2
	Ressource- og samfundsøkonomi	38,2	34,0	33,2
Heraf MFVM bevilling	I alt	12,2	12,3	13,0
	Ressource- og samfundsøkonomi	12,2	12,3	13,0
Indirekte omk. i alt	I alt	8,8	12,1	12,3
	Ressource- og samfundsøkonomi	8,8	12,1	12,3
Omkostninger i alt = Direkte omk. + Indirekte omk.	I alt	47,0	46,1	45,5
	Ressource- og samfundsøkonomi	47,0	46,1	45,5
Samlet overhead sats = Indirekte omkostninger i alt / Direkte omkostninger i alt	I alt	23 %	36 %	37 %

Note: AU kunne ikke i 2017 opdele mellem direkte og indirekte omkostninger på deres del af aftalen, hvorfor det hele blev placeret under direkte omkostninger. Dette er blevet muligt i 2018.

Der er ikke sket væsentlige forskydninger i omkostningerne, jf. tabel 2.

Tabel 3. Resultat 2017-2019 (mio. kr.)			
	2017	2018	2019
Resultat i alt (årets priser) = Indtægter i alt – Omkostninger i alt	-3,0	-5,5	-5,2

Note: Et negativt resultat angiver universitetets medfinansiering af området.

Det ses af tabel 3, at resultatet i alt var på -5,5 mio. kr. i 2018 og -5,2 mio. kr. i 2019. Det negative resultat skyldes overvejende medfinansieringsforpligtigheden på de afrapporterede forskningsprojekter.

Tabel 4. Anvendelsen af MFVM's Rammebevilling 2017-2019				
	Indsatsområde	2017	2018	2019
Rådgivning i alt	I alt	8,1	8,8	9,4
	Ressource- og samfundsøkonomi	8,1	8,8	9,4
Forskning i alt	I alt	7,4	7,9	7,2
	Ressource- og samfundsøkonomi	7,4	7,9	7,2
Anvendelse I alt = Rådgivning i alt + Forskning i alt	I alt	15,5	16,7	16,6
	Ressource- og samfundsøkonomi	15,5	16,7	16,6
Forskningsandel i pct. = Forskning / Anvendelse i alt	I alt	48 %	47 %	46 %

Rammebevillingen var i 2018 var på 16,4 mio. kr. og omkostninger på 16,7 mio. kr., mens den i 2019 var på 16,5 mio. kr. med omkostninger på 16,6 mio. kr. Der var derfor i 2019 et merforbrug på rammebevillingen på 0,1 mio. kr. Rammebevillingens anvendelse på henholdsvis rådgivning og forskning er dog stort set uændret mellem 2017, 2018 og 2019, dog med en forskydning mod en lavere forskningsandel, jf. tabel 5.

Tabel 5. Anvendelsen af MFVM's Rammebevilling 2017-2019			
	2017	2018	2019
Rådgivning i alt	8,1	8,8	9,4
Heraf direkte omk.	6,4	6,6	6,8
Heraf indirekte omk.	1,7	2,2	2,6
Forskning i alt	7,4	7,9	7,2
Heraf direkte omk.	5,8	6,2	5,2
Heraf indirekte omk.	1,7	1,7	2,0
Anvendelse I alt	15,5	16,7	16,6
Heraf direkte omk.	12,2	12,7	12,0
Heraf indirekte omk.	3,3	3,9	4,7
Overhead sats for MFVM-bevilling = Indirekte omk. / direkte omk.	27%	31%	39%

Stigningen i overheadsatsen for MFVM-bevillingen skyldes højere indirekte omkostninger i 2019 for AUs del af bevillingen. Den af AU anvendte metode i 2019 burde også have været anvendt i 2018, men blev det af ukendte årsager ikke.

3. Faglig rapportering

Den faglige rapportering opsummerer den forskningsbaserede myndighedsbetjening, der er gennemført af Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi i 2019 i henhold til Ydelsesaftalen Ressource- og samfundsøkonomi

Ved en gennemgang af arbejdsprogrammerne er der foretaget en vurdering af de planlagte opgaver ud fra om:

- 1. Opgaven er gennemført
- 2. Opgaven er delvist gennemført
- 3. Opgaven er ikke gennemført
- 4. Ny opgave uden for arbejdsprogrammet (men inden for aftalen)

Nedenstående giver tabel 6 et overblik over antal opgaver i Ydelsesaftalen Ressource- og samfundsøkonomi for hver kategori og status for disse.

Tabel 6. Status for opgaver indeholdt i Ydelsesaftalen Ressource- og samfundsøkonomi 2019

Indsatsområde	Gennemført (kategori 1)	Delvist gennemført (kategori 2)	Ikke gennemført (kategori 3)	Heraf ikke bestilt (kategori 3)	Ny opgave (kategori 4)	I alt
Ressource- og samfundsøkonomi	37	1	2	2		39

Samlet er det opfattelsen, at opgaverne indeholdt i ydelsesaftalen Ressource- og samfundsøkonomi er forløbet tilfredsstillende. I Bilag 2 forefindes oversigt over de publiceringer arbejdet har givet anledning til og i nedenstående afsnit omtales de opgaver, hvor der er foretaget større justeringer eller omdisponeringer

3.1 Ressource- og samfundsøkonomi

Opgaverne på AP2019 er gennemført uden nævneværdige udfordringer, og der er stor gensidig tilfredshed med samarbejdet. Der har været foretaget enkelte justeringer undervejs, idet enkelte opgaver ikke er blevet bestilt/er aflyst (jf. Tabel 6) eller har været reduceret i omfang, hvilket gav mulighed for at re-allokere ressourcer. En opgave er rykket til 2020, da man ønskede at afvente reviderede data. Nogle projekter i relation til vandrammedirektivet afsluttes i 2020, som planlagt. Det økonomiske arbejde med virkemiddelkatalogerne er blevet forsinket på grund af forsinkelser i leverancer fra de naturvidenskabelige miljøer i DCE og DCA, samt pga. af ekstra tid til høring af rapportere.

Konkret er følgende omdisponeringer og justeringer foretaget, idet nummereringen refererer til projektnumrene i Arbejdsprogrammet for 2019.

1.6. Virkemidler (N). Afsluttes i 2020.

1.10 CAP2020 Klima, miljø og biodiversitet. Ikke igangsat, tid overført til projekt 3.1. efter aftale med MFVM.

3.1. Nøgletalskatalog. Arbejdet fortsættes som planlagt i 2020. der er leveret et statusnotat i 2019.

4.5. Økonomiske analyser vandrammedirektivet. Afrapporteret med rapport TR155 samt internt notat om følsomhedsanalyser. Projektet fortsætter som planlagt med endelig afrapportering ultimo 2020.

6.1. Vandindvindingsboringer. Ikke igangsat. Tid overført til opgave 4.5. efter aftale med MFVM.

4. Øvrige aktiviteter

4.1 Synergi, internationale samarbejde og inddragelse af eksterne parter

I relation til den forskningsbaserede myndighedsbetjening gennemfører KU/IFRO og AU/DCE en række øvrige aktiviteter, som danner grundlag for leverancer på højeste faglige niveau og formidling heraf til omverdenen inden for området ressource- og samfundsøkonomi. KU/IFRO har også fokus på at udnytte synergieffekter på tværs af ydelsesaftalerne og inddrage tværfaglige kompetencer i løsningen af specifikke opgaver, og AU/DCE har fokus på koordinering med ydelsesaftale vedr. Vand og Natur. I 2019 er dette især tilstræbt både for KU-/IFRO og AU/DCE inden for projekterne vedr., vandrammedirektivet. KU/IFRO og AU/DCE samarbejder herudover med andre universiteter og institutter med det formål at udnytte komplementære kompetencer. Parterne samarbejder i tillæg hertil med eksterne parter både omkring konkrete opgaver og gennem udvalg, fora, paneler, m.v.

Synergi ml. indsatsområder og tværfaglighed

Både AU og KU har et omfattende antal internationale samarbejder og internationale samarbejdsprojekter af relevans for kompetencerne, som dækkes af aftalen om og ressource- og samfundsøkonomi. Eksempler er samarbejde i EU projekter, BONUS projekter samt andre nordiske projekter bl.a. samarbejdet med HELCOMs ekspertnetværk.

Idet aftalen dækker fagområderne jordbrugs-, skovbrugs og miljøøkonomi er der en lang tradition for tværvidenskabeligt arbejde og et omfattende net af projektinitierede og uformelle samarbejdsrelationer til de naturvidenskabelige fagområder. Dette netværk - og den indsigt i de naturvidenskabelige fagområder – er en central forudsætning for løsning af opgaverne inden for aftalen. Samarbejdet med fx Statens Naturhistoriske Museum, Institut for Geovidenskab og Naturressourcer og Institut for Planter og Miljø (alle på KU) samt DCE's naturvidenskabelige forskergrupper og DCA (begge på AU), DTU-Aqua, samt private parter som SEGES, Dansk Skovforening mf. sker løbende i en række projekter. Viden og tilgange herfra har en værdifuld synergieffekt med opgaverne på ydelsesaftalen, der muliggør effektiv løsning af de ofte ressourcemæssigt begrænsede opgaver på aftalen. Et yderligere eksempel på dette er det veletablerede samarbejde med AUs naturvidenskabelige medarbejdere omkring klima, næringsstoffer og proteinkilder. Der har kun i begrænset omfang været projekter på selve MFVM bevillingen med formel inddragelse af eksterne parter, og ingen, der har trukket økonomiske ressourcer.

Internationale samarbejder

Der er betydelig synergi mellem opgaverne på denne kontrakt og forskningsindsatsen på DCE og IFRO. Dette gælder både for Nordiske og EU forskningsprojekter (eksempelvis vandmiljø, økosystemydelse, bioøkonomi og præcisionsjordbrug), fondsfinansierede projekter (eksempelvis skov- og naturforvaltning) samt deltagelse i internationale netværk (OECD, The network of Agricultural Economics Research Institutes and Agencies (AERIAS)), t rådgivningskomitéer som EU Kommissionens rådgivende komité for fiskerispørgsmål (Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries, STECF) samt HELCOMs arbejdsgruppe for økonomiske og sociale analyser (ESA).

Inddragelse og samarbejde med eksterne parter

Der er en del eksempler på projekter med inddragelse af eksterne interessenter og samarbejdspartnere, eksempelvis opgaverne vedr. landbrugsfremskrivning, bioøkonomi, vandmiljø, insektproduktion, og pesticidhandlingsplan.

Tabel 7 viser niveauet af inddragelse af eksterne parter.

Tabel 7. Samarbejde med eksterne parter

Indikator	År	Ressource- og samfundsøkonomi	I alt
Antal opgaver i arbejdsprogrammet m. inddragelse af faglige bidrag fra eksterne parter (tiltag 2-5) jf. modellen i rammeaftalen.	2021		
	2020		
	2019		
	2018	3	3
	2017	2	2

4.2 Impact og rekruttering

De nuværende og fremtidige kompetencer inden for de ydelsesaftalernes faglige områder er afhængige af meritering, rekruttering og uddannelsesaktiviteter. Idet myndighedsarbejdet er veletableret både på KU og AU igennem en lang årrække, er der en naturlig sammenhæng imellem rekruttering af medarbejdere til både forskning og udredning. Dette iagttages også ved opslag af stillinger, hvor der både rekrutteres personer, som både kan varetage forsknings- og udredningsopgaver, samt hvor dækningen af de enkelte kompetenceområder under ydelsesaftalen sikres. Desuden anvendes udredningsopgaver aktivt ved forskningsformidling og i undervisningen på bachelor- og kandidatuddannelser. En lang række forskningsaktiviteter understøtter også myndighedsbetjeningen, idet der i flæng kan nævnes projekter om vandområdeplaner og bedriftsmodeller, værdisætning og cost-benefit analyser, virkemidler og reguleringsinstrumenter, præcisionsjordbrug, internationale fødevarermarkeder, landbrugets arrondering, mv.

5. Kvalitetssikring

KU/IFRO er ansvarlig for den faglige kvalitetssikring af den forskningsbaserede myndighedsbetjening. Den sektorrelaterede forskning er underlagt samme kvalitetssikring som universitetets øvrige forskning samt KUs retningslinjer for forskningsbaseret myndighedsbetjening. I tillæg hertil fastlægger KU/IFRO retningslinjer for kvalitetssikring af forskningsleverancer.

I dette afsnit opsummeres KU/IFRO's arbejde med at udvikle og forbedre procedurer for kvalitetssikring af myndighedsbetjening. I tillæg hertil opsummeres KU/IFRO's redegørelse for kvaliteten af bestillinger og leverancer, der er gennemført af Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi i 2018 i henhold til ydelsesaftalen Ressource- og Samfundsøkonomi. De opgaver under ydelsesaftalen som udføres under ledelse af forskere fra AU følger kvalitetssikringsprocedurerne ved AU/DCE. Disse kvalitetssikringsprocedurer er beskrevet i Kvalitetsledelsessystem for myndighedsrådgivning ved ST, Aarhus Universitet (30. august 2019).

5.1 Beskrivelse af procedurer for kvalitetssikring samt evt. nye tiltag

I løbet af 2018 og 2019 har KU ved fakulteterne SUND og SCIENCE gennemført et stort arbejde med at udvikle og implementere en håndbog til kvalitetssikring af forskningsbaseret rådgivning. Der har i den forbindelse været foretaget en intern audit på KU af anvendelsen af håndbogen og dens praktiske anvendelse, som danner grundlag for fortsat opmærksomhed på de formelle rammer omkring opgaveløsningen. KUs kvalitetssikringshåndbog kan findes her: <https://ifro.ku.dk/udredning/kvalitetssikring/>.

I den samme periode har AU ved AU – SciTech, og efterfølgende i det nye fakultet AU-Tech, gennemført en revision og videreudvikling af kvalitetsledelsessystemet, som nu består af kvalitetspolitik og en samling af konkrete procedurer, som beskriver, dels hvordan medarbejdere skal forholde sig ved de enkelte led i opgaveløsningen og dels, hvordan systemet løbende evalueres og forbedres. De forskellige dele af kvalitetsledelsessystemet kan findes beskrevet her: <https://tech.au.dk/raadgivning/myndighedsbetjening/kvalitetssikring/kvalitetspolitik/>

5.2 Kvalitet af bestillinger og leverancer

Langt de fleste projekter er forløber uproblematisk og blev bestilt og udført planmæssigt til både opdragsgiver og opgaveløseres tilfredshed. Dog er der nogle projekter, hvor igangsættelsen blev udskudt for længe, hvilket primært skyldes, at aktualiteten var nedjusteret. Dette var genstand for opmærksomhed i 2018 og denne opmærksomhed er fortsat i 2019, hvilket har ført til den ønskede ændring bl.a. i arbejdsbyrden over året samt givet mulighed for en mere fleksibel re-allokering af frigjorte ressourcer. For de projekter, hvor der har været foretaget sammenlægninger eller justeringer, er dette sket i en god dialog og i gensidig forståelse.